

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

Σαν κάστρο ήταν, σιδερωσμένο το βατόρι.
Μόλις ανέβριξε πάνω ο Γιώργος, νόμισε ότι ανέβριξε στα κρησπο-
οράνια. Κοίταξε κάτω και είδε, σαν καρδοπόσφυλα τις βάρκες να
φύγουν το καθό τοις φορτίο και να φεύγουν άδειαντες.

Οι βαρκάρηδες χειρονομούσαν και φώναζαν δυνατά.

Οι βαρκάρηδες χειρονομούσαν και φώναζαν δυνατά. Αισιασμένοι, πούδς να προ-
φήση γ' άφηση τους επιβά-
τες του πρώτου και να γυρίση να
φύγη κι' άλλους, οι βαρκάρηδες
ζητούσαν τις βάρκες τους ά-
πρόσχετα κι' έσπαρζαν τον κό-
μο γ' άνειο στο βατόρι γρήγο-
ρα, σαν να ήταν δέματα χωρίς
φύκη. 'Απάνω σ'αυ το βατόρι τή
οκάλα, ένας ναύτης έκαθότανε,
επιπόθοντας να μεταίνουν όσοι
δέν είχαν εισιτήριο. Οι συγγε-
νεις και οι φίλοι αποχωρούσαν
σαν εκεί με δάκρυα κι' αγριολά-
ματα άπ' τους μελλοτάξιδους.

Σπαρζοχίτες σκηνές γινόντουσαν στη οκάλα. Μπαούλα και σακουλάκια,
κι' άνθρωποι βιαστικοί, καθώς περνούσαν απότομα και γρήγορα,
σπρωχναν τους αγκαλισμένους άδιαφορα και βίαια, σαν να μην
είχαν άποχαριστική κι' αυτοί με σπαραχμό μεγάλο, που όλλεγον, από
τους αγκαλισμένους των.

Τότε ο Γιώργος άρχισε να κοιτάει τον σκάφο κι' άμειλιχτο άγωνα της ζωής. Κ' έκατάλαβε πως μαζήε πειρά σ' ένα άλλο όρθιο, μακριά από την ήση-
για, την γαλήνη και την χαλσιώνη του χωριού.

“Ένα μαύρο όρθιο, τον συνεπήρε τον φτωχό, και μακριά, στο άγνωστο τον τραβούσε...”

***

“Άνθρωποι, που πολούσαν μέντες και σοκολάτες, τον πλησίασαν :
— Μέντες, άφεντίο, για τό ταξίδι !
Α φ ε ν τ ι κ ό !
Τόν έπαινε κι' άφεντίο !... Σαν να του άρεσε του Γιώργου ο τίτλος αυτός.

— Από τώρα ! Σκέφθηκε. Φαντάσθη τί θα γίνη σαν πάω στην 'Αμερική. 'Ασφαλώς τότε πρέπει να με λέν «Μεγαλειότατο» !...
Η «άφεντιά του» όμως δέν πρόφθασε να χωρή τον τίτλο της.
“Ένας ναύτης, άνοιγοντας τά χέρια του, τους έσπρωξε άξιαφνα δίλους μαζύ προς τό άμπάρι.
— Στις θέσεις σας, γρήγορα ! Στις θέσεις σας ! Πού μου θέλετε και κατόστρουα !
‘Ο Γιώργος έδουκε να ιδη ετη θέσι του και τινάχτηκε προς τά πόδια.
“Ένα μαύρο γάος διέκρινε κάτω, βαθειά, με κάτι σαν σκαρφεζ μέσα σ' αυτό άπέραντες, έλάνω στις όλοίες άνθρωποι και κονβέρτες και πόδια γυνάι και πράγματα κι' άσπρόφουρα ήταν άνακατευμένα φρικιά !...
— Πώς, αυτός ο άετός, ο λεβέντης των κορφουβούνων και σύντροφος τών έλάτων και τών θερμοκονόμενων πλατινών. Θα κατέβαινε σ' εκείνη εκεί την Κόλασι !...
— 'Αδύνατον ! Οά μείνουν σ'αυ το κατόστρουα !... είπε.
‘Ο ναύτης τον κούταζε άγρια.
— Κατέβα, είπα, ως που να γίνη ή εξέλεγει, του φώναζε.
— Δέν μπορεί !
— Για τάρα, γιατί έχουμε κανονισμό και βοήθου-
λα εδώ !
— Άγόρασε τότε ο Γιώργος από έναν πλανόδιο κάτι φυλί-
άδες, έναν «Μπερ-
τόδουλο» κι' έναν «Καζαμία», για να μη χάση τις ήμέ-
ρες, άγόρασε τον «Βιον και την πολι-
τείαν» μερικόν ά-
γίον, και έναν «Έ-
ρωτόκριτο» και κατέβριξε στ' άμπάρι.
— Από τή στιγμή

..... μέσα σ' ένα καζάνι με νερό.

έκείνη έπαψε πειρά να είναι άνθρωπος κι' έγινε αριθμός.....
***

Κάτω ή φρόκη του μεγάλου, Η άπέραντες εκείνες σκαρφεζ, που χορηόμειναν για κονβέρτα των μεταναστών, έπαιναν σχεδόν όλο το σκοτεινό άμπάρι. Η μύο σκάρα δέ ήταν πάνω στην άλλη, σαν να μην ήταν οι μετανάστες άνθρωποι, αλλά ..... κρησιόδια !
Και όσοι είχαν την τύχη να έινε στην άπάνω σκάρα, κάτι τραγούτανε, μα οι άλλοι !... Εκείνοι που ήταν από κάτω ;
Και εκείνοι από πάνω που ήταν από κάτω κι' άπ' αυτούς ;
Έρωτός ο Γιώργος έπαισε θεοί χαλι. ‘Η κονβέρτα του ήταν διπλό στο στρωγγυλό παράθυρο του βατοριού, με τό χονδρο χροστάλι. Πλάι του ήταν ξεπλωμένος ένας κεινιόναρης, μ' άγνιστρία μαλλιά, άναίσθητος σχεδόν, σαν χαλιού-
κος.
— Άρρωστος είσαι, πατριώτη ; τον ρώτησε ο Γιώργος.
— Ναι, άρρωστος από τή θάλασσα, παιδί μου. “Όσες φορές πλάνω σε πατόρι, όλο έτσι πού-
χεται.
— Και έχεις μη πολλές φορές ;
— ‘Όχι, ή πρώτη είναι τούτη. ‘Αλλά έχει μη πολλές φορές... ο θεός μου !
‘Ο Γιώργος ξεπλώθηκε κι' άρχισε να διαβάει. ‘Ο «Μπερτόδουλο» τούκανε πολύ όφραα συντροφιά. Με τά μεγάλα του αυτιά και τά στραβά του πόδια, τόσα πράγματα τον έμαθε. Του είπε πως δέν πρέπει να σκέβη και να προσπαθή κανένα στη ζωή του. Να περνάει και κάτω από τις κατεσκευασμένες πόρτες άζομια, χωρίς όμως να σκέβη σε κανέναν μπροστά. “Έτσι έκαμε κι' αυτός ο «Μπερτόδουλο» στον Βασιλέα ‘Αλβόινο, όταν έβαλε να χαμηλώσουνε την πόρτα του παλατιού. Έγνώρισε και έμπριξε στην αβύσσα του θρόνου ποσοπατώντας σαν τον κάθονα.
‘Ο Γιώργος τό έδωσε αυτό κόμπο στο μαντήλι του.
Έννοια σου κι' αυτός κανένα δέν θα προσκινήση, και θα τό άποδειξη και άμείως μάλιστα. Περωτόντας λοιπόν πίσω-πίσω, θέλησε να βγή έξω και πέρασε πατώντας πάνω στα πόδια και στα κεφάλια των άλλων εμβότων.
— Στραβομάρα, βέβ στραβέ ! του φώναζαν.
— Βεβ, παλάδος είνε οι μαύροι ;
“Έτσι όμως ποσοπατώντας, σκόνταψε στο τέλος και πλάφ πάω τον μέσα σ' ένα καζάνι με νερό.
— Να μάζ ξηση. Σιδερωσέφαλος, έφώναζαν, λαχανιάζοντας οι άλλοι μετανάστες...
— Πολύ και τά πρώτα περί ζωής μαθήματα !
***

“Ένας ναύτης άνοιγοντας τά χέρια του.”

— Σέρ' ού Νταραβήρας !

προκινήση, και θα τό άποδειξη και άμείως μάλιστα. Περωτόντας λοιπόν πίσω-πίσω, θέλησε να βγή έξω και πέρασε πατώντας πάνω στα πόδια και στα κεφάλια των άλλων εμβότων.
— Στραβομάρα, βέβ στραβέ ! του φώναζαν.
— Βεβ, παλάδος είνε οι μαύροι ;
“Έτσι όμως ποσοπατώντας, σκόνταψε στο τέλος και πλάφ πάω τον μέσα σ' ένα καζάνι με νερό.
— Να μάζ ξηση. Σιδερωσέφαλος, έφώναζαν, λαχανιάζοντας οι άλλοι μετανάστες...
— Πολύ και τά πρώτα περί ζωής μαθήματα !
***

Το μεσημέρι χύτησε ένα κουνόδι δυνατά.
— Γκρούν-γκρούν ! Γκρούν, γκρούν, γκρούν !
‘Ο Γιώργος πρώτος και καλύτερος πετάχτηκε άπάνω.
— Περύ φηρητό ο λόγος, του είπεν ο διπλανός του, ένας τυχοδιώκτης μετανάστης.
“Όταν πέρασαν από την κονβέρτα, είδαν ένα καζάνι, με κόκκινο ζουμι, να χοχλάει άγνίζοντας. Με γουρλωμένα μάτια και ξερογλυφόμενοι οι μετανάστες, τό περιεκύλωσαν. ‘Ο Νταραβήρας, ο μάγειρος του βατοριού, μ' ένα μεγάλο ξύλο, σαν στηλιδα από τσαπί, τό άνακάτωσε.
— Παραμηριστι άπαξάπαντες ! φώναζε σε μιá στιγμή.
Προσεχτικοί, να μη δυσαρεστήσουνε κανέναν, οι μετανάστες τραβήχτηκαν παραμέσα.
— Θέλ' δυό χούχλες άζομια ! είπε ο Νταραβήρας.
Καθένας άπ' τους μετανάστες έπροθυμοποιείτο να περποηθή τον Νταραβήρα, τον μάγιστρο και καζανόαρη.
— Κύρ Νταραβήρα, ή πετόστα σου πέσε !
Και είκοσι μετανάστες έσκυρναν με μιάς να τού την δούσαν.
Σάν θεός ο Νταραβήρας, σαν Πο-

— Έπωντας γούν, ο Μπερτόδουλος.....

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η πρώτη φουστανελλά του 'Οθωνος.

Όταν ο φιλέλληνας Βασιλιάς της Βαυαρίας, Λουδοβίκος, ήθε στην Ελλάδα, κατά το 1835, για να ιδί τον υίο του 'Οθωνα, Βασιλέα της Ελλάδος, κατέκρινε τον 'Οθωνα, γιατί δεν φορούσε την εθνική 'Ελληνική ένδυμασία, την φουστανελλά δηλαδή, αλλά εξοκολούθησε να φορή τη Βαυαρική στρατιωτική στολή.

Ο 'Οθων υπάκουσε άμείσως στον πατέρα του τις συμβουλές και αποφάσισε να παραστή στη δοξολογία που θα εγιάλλετο, επί τη τρίτη έκπαιξη της άφιξέος του, την 25 'Ιανουαρίου 1836, φορώντας την 'Ελληνική στολή.

Αλλά στην 'Αθήνα δεν άπηγχε τότε κατάλληλος «'Ελληνοσράτης», όπως έλεγοντο εκείνοι που έφτιαναν ένδυματα φουστανελλάδων, ούτε και χρυσοποιολιτης ήλός. Ένας μόνον τέτοιος οράλιτης ήταν ονομαστός τα χρόνια εκείνα, αλλά κι αυτός βρισσεται στο Ναύπλιο. Και δέν ήταν δυνατόν να πέθι άμείσως στην 'Αθήνα, γιατί τα μέσα της συγκοινωνίας τότε ήσαν έλενα.

Τότε προσεφέρθη ο κυβερνήτης της άνωκινήτου φρεγάδας «Η Μηδεια», ένας εύγενής 'Εγγλέζος, ο Austin, να πάη με το πολεμικό του στο Ναύπλιο και να φέρη στον Πειραιά τόν περίφημο Ναυπλιέα έλληνοσράτη, Σταύρο Κρεμιμόδα ονομαζόμενο. Έτσι κι έγινε πράγματι. Ο Κρεμιμόδας έπεριβάσθη το πολεμικό, ήθε στον Πειραιά, ανέβηκε στην 'Αθήνα και άρχισε άμείσως δουλειά. Τοιοτοτρόπος στις 26 'Ιανουαρίου 1836, ο 'Οθων παρέστη στη δοξολογία, φορώντας πρώτης τάξεως 'Ελληνική φορεσιά.

Ένα ιστορικό έγγραφο.

Δημοσιεύουμε κατωτέρω ένα χαρακτηριστικό έγγραφο άπολίσεως δημογέροντος εκ της θεσσεύς του, κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας. Το έγγραφο αυτό συνετάχθη στην Πορταγιά της Θεσσαλίας, άνηκει στην οικογένεια του εκ Πορταγιάς λατρώ Ν. Νικολαίου και είνε περίεργο για τη λιτότητα και την άφέλεια της συντάξεώς του. Ίδου αυτό :

«Διά του παρόντος συμφωνητικού γράμματος φανερόνομεν ήμεις, οι εν τη χώρα Πορταγιά, ιερείς και γέροντες και όλοι οι αγριάδες, μικροί και μεγάλοι, δι' έσμφωνήσαμεν όλοι κοινώς, δι' όφελος και συμφέρον της χώρας μας, διά τόν Τ... γέροντά μας, από του νύν και εις το εξής να μην είνε ούτε γέροντας, ούτε εις το μπειλήμι να πηγαίνη, μόνον να κάθεται εις το σπίτιόν του (όσαν πού δέν εφέρθη κάλως διά τα συμφέροντα της χώρας μας), καθώς και οι άλλοι αγριάδες. Έτσι εγγεν, έσμφωνήσαμεν και έστω». Έπονται 38 ύπογραφαί.

Ερωτική έξομολόγησις εσχώνου

Όλίγες ήμέρες πριν άρχίσουν ή εχθροπραξίες κατά τόν πόλεμο του 1912, ένας εσχώνος έγραφε τά έξης άίμμητα στην κόρην τών όνείριον του :

Τύρναφος τη 1 'Οκτωβρίου 1912

«Αγαπητή μου, Φεύγω για τόν πόλεμο αύριο. Θα ύπερθώ τά σύνορα, αλλά κνταξε να μην τά... ύπερθής και σύ, κατά την άπουσία μου !... Με άγάπηνη Σ.»

Η ΑΠΡΟΣΕΧΤΗ

Όλο καρδούλες τριφερές σ' άκούω να γυρεύης, τό ξέρω πως σ' όφείσουε καρδιές να μαγειρεύης. Μά, άπόσεχη, πάντα τις καις [κι' έτσι καρδιά δέν μένει πού νάτσε στα χέρια σου κι [να μην εν' καμμένη !

I. ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

σειδώνας με την τριάντα του, ανακάτεψε την ζόκαινη του ζουμιού πάλασα.

— Χάντε, κι' έχουν ένα φαί σήμεραν που 'να να τρώη ή μάνα κι' να μη δίνη του παιδιού, φώναζε.

Όλοι έγέλασαν μαζί του. Προθυμοποιήθησαν μάλιστα πούδς να γελώδη περισσότερο, με τά άστεία του ακού Νταραβήρας.

Έλεος τό φαί γενώθηκε μέσα σε θεώρατες λεκάνες.

Κουτάλια ξύλινα ιωραστήριχα στους μετανάστες κι' αύτοί, καθόμενοι δέκα - δέκα ή και περισσότεροι, γύρω στις λεκάνες, έτρωγαν, κριτάζοντας πούδς να ζήνη περισσότερο.

- Χορροούτε ! Χορούτε ! Χορροοοοοούτε.
- Χι ! Χουιαν - Χουί !
- Μάτσα - μούτσα. Μάτσα - μούτσα.
- Έμιασουλίζαν σαν ζώα, ενφραίνόμενοι στο τέλος κάθε κουτάλιας.
- Χιιάιιάιιά. Χάι !...

Κι' όταν δέν άπόμεινε παρά μονάχα ή λεκάνη ξερή κι' άπόξερη, και καλοσφουγγισμένη με φουνοζομάτες, σηκώθησαν σταφυλοζοπούμενοι

— Αιάιάιά. Δόξα σοι ό Θεός, να λέμ' !

Και δοξάζοντας τόν Θεό, οι περισσότεροι κάθησαν κι' έγέγαλαν λάμα και τραπουλόχαρτα, για να παίξουν τά λεφτά τους.

Ο Γιωργος δέν τούς έμνησθηκε. Έπληρε τόν άχώριστό του τον «Μετρίτοδουλο» και κατέβηκε και πάλι στο ύπαιθρο. Άαχιος να διαβάξη :

— «... Έτζε γούν έστωντας ό Μετρίτοδουλος να έρωτηθή ποιού είνε οι πρόγονοί του, ήγουν οι ανεξάνοιτες άπ' αυτών και ποι-οι οι... επίγονοί του, ήγουν οι καταδαίνοντες άπ' αυτόν, άποκρίθηκε τά φασόλια που βράζουνε στη χύτρα !...».

Τού ήθε το Γιωργου να γελώδη, κι' αυτό πού διάβασε, όταν ένα μεγάλο σκούζιμο, σαν στρίγγλιασμα, τού έπνιξε τό γέλιο στο λαμίο.

Τό βαπόρι σφύριξε, κατόπιν άλλουσιδες βρόντηξαν, φωνές βαρκάκηδων άκούστησαν, μερικιά απηγμένα «Στό κάλό», «Στό κάλό» άντήχησαν και τό βαπόρι, βροντοχτυπώντας τόν έλικά του και ταράζοντας τη θάλασσα, ξεκίνησε :

— Άίντε, 'Ελλάδα, στο κάλό... Φεύγον τα παιδιά σου... πάν στην 'Αμερική !... Γειά σου, καταικιμένη 'Ελλάδα !... (Συνέχεια εις τό προσεχές)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Για να λάβετε μια ιδέα περί του τρόπου της διδασκαλίας των παιδιών κατά την εποχή του Καρολομάγνου στη Δύση, παραθέτουμε κατωτέρω μερικώς ερωτοαποκρίσεις μεταξύ ενός άπ' τούς γιουδς του αυτοκράτορος και του παιδαγωγού του :

- Τι είνε γραφή ; ερωτά ό διδάσκαλος.
- Ό φύλας της ιστορίας, άπαντούσε ό μαθητής.
- Τι είνε λόγος ;
- Ό διεομηνές της ψυχής.
- Ποιά είνε ή μητέρα του λόγου ;
- Η γλώσσα.
- Τι είνε γλώσσα ;
- Η μάστιξ του άερος.
- Τι είνε άερας ;
- Εκείνο πού διατηρεί τη ζωή.
- Τι είνε ζωή ;
- Άπόλαυσις για τούς εύτυχούς, προσδοκία θανάτου για τούς δυστυχούς.
- Τι είνε θάνατος ;
- Σμυβάν αναπόφευκτο, ταξείδι άδέθιο, επικύρωσις τών διαθηκών, κλέφτης τών ανθρώπων.
- Ποιός ονομάζεται βουδός άγγελιοφόρος ;
- Η επιστολή.
- Τι ονομάζεται πύθ ;
- Εκείνο πού προέρχεται από την προσοχή τών ξύλων και κατατρώγει έπειτα αυτά.

Ο Λέων Τολστόι

φύροντα της χώρας μας), καθώς και οι άλλοι αγριάδες. Έτσι εγγεν, έσμφωνήσαμεν και έστω». Έπονται 38 ύπογραφαί.

Ερωτική έξομολόγησις εσχώνου

Όλίγες ήμέρες πριν άρχίσουν ή εχθροπραξίες κατά τόν πόλεμο του 1912, ένας εσχώνος έγραφε τά έξης άίμμητα στην κόρην τών όνείριον του :

Τύρναφος τη 1 'Οκτωβρίου 1912

«Αγαπητή μου, Φεύγω για τόν πόλεμο αύριο. Θα ύπερθώ τά σύνορα, αλλά κνταξε να μην τά... ύπερθής και σύ, κατά την άπουσία μου !... Με άγάπηνη Σ.»

Η ΑΠΡΟΣΕΧΤΗ

Όλο καρδούλες τριφερές σ' άκούω να γυρεύης, τό ξέρω πως σ' όφείσουε καρδιές να μαγειρεύης. Μά, άπόσεχη, πάντα τις καις [κι' έτσι καρδιά δέν μένει πού νάτσε στα χέρια σου κι [να μην εν' καμμένη !

I. ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

